

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan talouden ja toiminnan seuranta 1.1.-31.5.2026

KAKOLK 16.06.2026 § 48

39/02.02.01/2026

Talouden ja toiminnan tilasta sekä talousennusteesta raportoidaan talousarvion 2026 täytäntöönpano-ohjeiden ja talouspalvelujen antamien tarkempien ohjeiden mukaan lauta- ja johtokunnille kuukausittain. Osavuosikatsauksia seuraavien kuukausien (huhti-, elo- ja lokakuun) tilanteesta ei laadita kirjallista raporttia, ellei talousarvio uhkaa ylittyä tai toteumaennuste ole muuttunut olennaisesti. Ensimmäinen raportti lautakunnille laaditaan helmikuun lopun tilanteesta.

Osavuosikatsaukset laaditaan maalís-, heinä- ja syyskuun tilanteista, joissa raportoidaan talouden, toiminnan ja tulosennusteen lisäksi myös toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Lisäksi raportoidaan talouden sopeutustoimien toteutumisesta.

Osavuosikatsauksiin kirjataan lisäksi toimialoittain riskienhallinnasta lyhyesti toteutuneen toiminnan ja talouden ajankohtaiset riskit ja muut havainnot riskeihin liittyen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan talouden toteuma tammi-toukokuulta 2026 palvelualueittain:

	2026	2025
Hallintopalvelut	32,0 %	30,6 %
Koulutus- ja nuorisopalvelut	40,4 %	40,4 %
Varhaiskasvatuspalvelut	41,8 %	41,9 %
Yhteensä	40,8 %	40,8 %

Yhteenveto:

Hallintopalveluissa talouden odotetaan toteutuvan talousarvion mukaisena.

Koulutus- ja nuorisopalveluissa talouden odotetaan toteutuvan 0,1 M€ talousarviota parempana. Talousarviovuoden aikana tullaan tekemään vastuualueiden välillä talousarviomuutos, joka johtuu vuoden alussa voimaan tulleesta uudesta vastuualuejaosta.

Varhaiskasvatuspalveluihin talouden odotetaan toteutuvan kokonaisuudessaan talousarvion mukaisesti.

Hallintopalvelut

Lukuvuoden päättymisen työllisti hyvo-tiimiä normaalia kevättä enemmän, koska tiimissä oli useita uusia työntekijöitä eläköitymisen ja sijaisuuksien vuoksi.

Koulutus- ja nuorisopalvelut

Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa keskityttiin saattamaan lukuvuosi päätökseen. Koulujen lukuvuosi huipentui alakoulujen osalta Suomen suven avaukseen,

perusopetuksensa päättäneiden juhlintaan sekä lukioiden ylioppilasjuhliin. Perusopetuksensa Joensuun kaupungin kouluista päätti 613 oppilasta. Joensuun lukiosta valmistui keväällä 2026, 285 ylioppilasta.

Oppimisen ja koulunkäynnin osalta esi- ja perusopetuksen oppilaiden oppimisen tuen asiakirjoja on päivitetty vastaamaan 1.8.2025 voimaan tullutta lainsäädäntöä. Asiakirjat tulee olla päivitettyinä 31.7.2026 mennessä.

Perhekeskustiimeistä nousi keski-alueen (Joensuu, Ilova ja Kontiolahti) perhekeskuksen johtoryhmään havaintoina, että perheiden ja nuorten arkea kuormittavat toimeentulon haasteet, jotka näkyvät esimerkiksi nälkänä, osallistumisen esteinä ja palvelujen keskeytymisenä. Lisäksi tiimeissä nousi esille nuorten lisääntynyt päihteiden käyttö, väkivalta ja porukoituminen. Huolta herätti myös alkoholin käytön näkyminen yhä nuoremmilla, jopa alakouluikäisillä lapsilla. Koulupoissaolojen osalta havaittiin ilmiö, jossa nuoret tulevat kouluun, mutta eivät osallistu opetukseen, vaan viettävät aikaa käytävillä ja hokuttelevat muita mukaansa.

Tiimeissä korostui tarve kiireettömille ja kohtaaville aikuisille kouluun ja vapaa-aikalle. Lasten ja nuorten kokemus oli, että aikuiset eivät aina ehdi tai huomaa pysähtyä. Monialaisen yhteistyön varhainen vahvistaminen koettiin tärkeäksi. Yhteisölliset tapahtumat, kuten Heinävaaran pihailat, ovat esimerkki perheiden tavoittamisesta ja kohtaamisesta.

Kokonaisuutena tiimeissä kuvautui, että perheiden taloudellinen ja sosiaalinen kuormitus on kasvanut ja samanaikaisesti lasten ja nuorten tuen tarpeet ovat moninaistuneet. Samaan aikaan palveluiden kysyntä on kuitenkin joillakin toimialoilla vähentynyt.

Yhteinen tavoite on vahvistaa matalan kynnyksen tukea ja lisätä aikuisten kohtaavaa läsnäoloa arjen ympäristöissä. Toisaalta tiimit nostivat esille positiivisina asioina mm. Sirkkanen ryhmittöinnöt, lukioiden hyvän opiskeluhoitopalveluiden resurssin, Opetuksen, Tuva -opetuksen, etsivät nuorisotyöntekijät, perhepuhelin. Mieli-yksikön toiminnan, hyvinvointiohjaajat, nuorisotilat, Heinävaaran pihailat, seurakunnan Pikkuhelpin sekä älylaitekiellon kouluissa.

Kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksessa (KIEKU) on valmisteltu paikallisia linjauksia perusopetuksen opetussuunnitelman kieli- ja kulttuuriryhmien opetukseen liittyviin erityispainotuksiin. Valmistavan opetuksen Joensuun kaupungin opetussuunnitelma on laadittu kevään aikana ja valmisteltu 1.8.2026 alkavan valmistavan opetuksen lisäopetuksen toteutusta.

Opetushallitus tuotti myös eri kuntien käyttöön videon Joensuussa tehdyistä lisäopetuksen valmisteluista toukokuun lopussa. Kevään aikana julkaistiin myös Opetushallituksen tilaama ja yhdessä Kiekun kanssa tuottama video ROADMAP-arviointityökalun, kielitietoisuuden ja Joensuun valmistavan opetuksen mallien toteutuksesta Joensuussa. Video julkaistaan eurooppalaisella ECML:n alustalla.

Valmistavan opetuksen oppilasmäärä on vähentynyt selkeästi vuonna 2022 alkaneesta kasvuhuipusta. Toisen asteen maksullisuus, Venäjältä tulevien perheiden väheneminen sekä vastaanottokeskuksen sulkeminen ovat vaikuttaneet selkeästi vasta tulleiden perheiden määrään. Kasvua on ollut Itä-Suomen yliopiston ja Karelialan ammattikorkeakoulujen kansainvälisten opiskelijamäärien osalta.

Koulujen suomi toisena kielenä -oppilaiden määrän ennakoivaan kasvavan jonkin verran edellisestä vuodesta tilastojen perusteella. Tähän vaikuttaa valmistavista siirtyneiden ja elokuussa siirtyvien oppilaiden määrä. Huhti- ja toukokuussa on järjestetty Perhekoulussa monenlaista toimintaa ja mm. Retki Outokummun kaivoksille osana valmistavaa opetusta. Kiekun työntekijät ovat valmistelleet lapsille ja nuorille suunnattua kesätoimintaa sekä kansainvälistä festivaaliviikkoa ja Joen Kieku -festaripäivää. Toritapahtuma pidetään torstaina 25.6.2026 ja iltakonsertti konservatorion tiloissa. Samalla viikolla on myös työpajoja ja erilaisia esityksiä.

Nuorisotyössä arkisen työn lisäksi painotettiin koulujen päättäjäisviikonloppuun. Koulujen päättymisen yhteyteen lisättiin jalkautuvaa työtä, sekä pidettiin nuorisotiloja auki. Nuoria oli koulujen päättyessä paljon liikkeellä ja jalkautuvatyö kohtasi paljon nuoria ja ennaltaehkäisi epäsuotuisaa käytöstä yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Jalkautumisen lisäksi tänä vuonna useampi nuorisotila oli auki koulujen päättäjäisten aikaan. Kokemukset nuorisotilojen auki pitämisestä päättäjäisviikonloppuna olivat hyviä. Pitämällä nuorisotilat auki tarjotaan nuorille turvallinen ja päihteetöntila juhlia koulujen päättymistä.

Varhaiskasvatuspalvelut

Vantaalla päiväkodissa maaliskuussa (24.3.2026) tapahtui onnettomuus, jossa 2-vuotias lapsi joutui puristuksiin kaappisängyn ja seinän väliin. Onnettomuus tapahtui lepohetken jälkeen, kun kaappisänkyä alettiin nostaa takaisin yläasentoon. Osa lapsista oli jo noussut sängyistä, mutta osa vielä nukkui. Tämän onnettomuuden jälkeen Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen hallinto antoi seuraavan lepohuoneen sänkyihin liittyvä linjauksen: Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksessa lapset eivät saa olla lepohuoneessa silloin, kun sänkyä nostetaan/kasataan. Lepohuoneen tulee olla sänkyjä kasattaessa tyhjä (työntekijät tarkastavat, että lapsia ei ole enää sängyissä tai muuten lepohuoneessa). Lepohuone on lasten käytössä vasta sen jälkeen, kun sängyt on nostettu/kasattu ja huone on siistitty lepohetken jäljiltä. Määräys koskee kaikkia sänkyjä, ei vain kaappisänkyjä.

Joensuun kaupungin uusimmissa päiväkodeissa on Kuopio Woodin valmistamat kaappisängyt. Kaappisängyt nostetaan lepohetken jälkeen seinällä oleviin kaappeihin sängyissä olevien mekanismien avulla ja suljetaan sinne. Näin lepohuone voidaan ottaa muuhun käyttöön, eikä sängyt vie lattiatilaa. Kuopio Woodin asiakkuusjohtaja kävi kertomassa Joensuun kaupungin varhaiskasvatukselle heidän valmistamiensa kaappisängyjen turvallisuudesta 20.5.2026 klo 13.00–14.00. Kuopio Wood oli kuvannut kaappisängyn sisältä oikean kokoisen lapsinukan avulla, mitä tapahtuu, jos lapsi joutuu kaappisängyn ja seinän väliin. Kyseisissä Woodin sängyissä lapsen puristuminen ei ole mahdollista. Lisäksi sängyissä on useita turvavarusteita, jotka varmistavat sängyn oikean käytön ja ehkäisevät vaaratilanteita.

Joensuun kaupungin varhaiskasvatus toteutti Asiakaskyselyn huoltajille 20.4.-10.5.2026 välisenä aikana. Kyselyyn saivat vastata kaikki ne huoltajat, joiden lapsi oli Joensuun kaupungin päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai yksityisessä päiväkodissa. Kyselyssä selvitettiin erilaisilla väittämillä vastaajien tyytyväisyyttä varhaiskasvatuspaikan tiloihin, toimintaan, viestintään sekä varhaiskasvatuksen aloittamiseen liittyen. Kyselyyn vastasi yhteensä 359 huoltajaa (302 kaupungin varhaiskasvatukseen ja 57 yksityiseen varhaiskasvatukseen) eli noin 100 huoltajaa vähemmän kuin 2025, mutta suunnilleen saman verran kuin vuonna 2024. Kyselyssä vastausvaihtoehdot esitettiin 5-portaisella asteikolla, jossa väittämien pääkysymys oli ”Miten hyvin seuraavat väittämät mielestäsi

kuvaavat Joensuun varhaiskasvatuspalveluja?”. Arvosana yksi (1) tarkoitti väittämän kuvaavan Joensuun varhaiskasvatuspalveluja vastaajan mielestä erittäin huonosti ja viisi (5) erittäin hyvin.

Tulosten mukaan kaikkein parhaimmat arvosanat sai jälleen tyytyväisyys oman lapsen saamaan varhaiskasvatuspaikkaan. Sen vastausten keskiarvo oli Joensuun kunnallisten päiväkotien osalta 4,6 ja perhepäivähoidossa 4,7. Keväällä 2025 vastaavat luvut olivat 4,7 (kunnalliset päiväkodit) ja 4,9 (perhepäivähoito).

Vastaajat olivat erittäin tyytyväisiä myös varhaiskasvatuksen laatuun: kunnalliset päiväkodit 4,5 ja perhepäivähoito 4,6. Edellisenä keväänä vastaavat luvut olivat 4,5 (kunnalliset päiväkodit) ja 4,8 (perhepäivähoito). Koska keskiarvo oli 4,55 eli vähintään 4,4 tai yli (vakan toiminnallinen tavoite 2026), työnantaja tarjoaa taas kaikille varhaiskasvatuksen työntekijöille laatukahvit syksyllä 2026. Huoltajat antoivat uudelleen erinomaiset arvosanat lisäksi toiminnan tavoitteellisuuteen ja kehittävyys: kunnalliset päiväkodit 4,6 ja perhepäivähoito 4,4 (vastaavat luvut keväällä 2025 olivat 4,6 ja 4,7) ja henkilökunnan ammattitaitoon: kunnalliset päiväkodit 4,6 ja perhepäivähoito 4,6 (vastaavat luvut keväällä 2025 olivat 4,6 ja 4,9) sekä siihen, että varhaiskasvatus edistää lapsen kasvua ja kehitystä: kunnalliset päiväkodit 4,6 ja perhepäivähoito 4,6 (vastaavat luvut keväällä 2025 olivat 4,6 ja 4,8). Heikoimman tuloksen sai varhaiskasvatuspaikan hakemista koskeva neuvonta ja opastus sekä nettisivut, mutta senkin arvosana ylsi 3,9:ään (keväällä 2024 vastaava luku oli 3,8). Lautakunnalle esitellään tarkemmin Asiakastutkimuksen tuloksia Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen arviointiraportissa 2025–2026 myöhemmin syksyllä.

Joensuun kaupungin varhaiskasvatus ilmoitti toukokuussa halukkuutensa jatkaa Muksu & Perhe hankkeessa yhdessä Pohjois-Karjalan Marttojen ja Pohjois-Karjalan kansanterveyden keskuksen kanssa. Nykyinen hanke, johon on oltu varhaiskasvatuksessa erittäin tyytyväisiä, päättyy vuoden 2026 lopussa. Uuteen kolmivuotiseen kauteen, joka alkaa vuoden 2027 alusta, on siten haettu STEA-avustusta. Mahdolliseen jatkohankkeeseen mukaan ilmoittautuivat: Linnunlahden, Äkkiväärän, Sinkkolan ja Tarpojan päiväkodit sekä perhepäivähoito.

Toukokuussa päätettiin Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen painopisteet toimintavuodelle 2026–2027: hyvä käyttäytyminen (jatkuu 2027–2028) ja sanavaraston laajentaminen (huomioiden monikieliset lapset ja heidän tarpeensa) sekä esiopetuksessa kielelliset taidot ja kasvaminen liikunnalliseen elämäntapaan. Hyvän käyttäytymisen kohdalla kaupungin varhaiskasvatuksen sparraajana toimii psykologian professori Liisa Keltikangas-Järvinen (esihenkilöiden koulutus oli 26.5.2026 ja henkilöstön koulutus on 14.9.2026). Varhaiskasvatuksessa tavoitteena on, että painopisteet nousevat tehdyn arvioinnin kautta ja ne kestävät useamman vuoden. Varhaiskasvatuksen hallinnon järjestämät täydennyskoulutukset henkilöstölle liittyvät kyseisiin painopisteisiin. Kaupungin varhaiskasvatuksessa kesän 2026 yhteinen opetus- ja ohjausteema on: Näen kesän luonnossa (näköaisti).

Valmistelija: talouspäällikkö, taloussuunnittelija

Sivistys- ja hyvinvointijohtajan päätösehdotus:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää

merkitä tiedokseentalouden ja toiminnan seurantaraportin ajalta 1.1. – 31.5.2026

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.